

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי

30 באפריל 2019

כ"ה בניסן תשע"ט

סיגריה אלקטרונית (סיג"א) מסוג ג'ול (JUUL)

❖ **תיאור המוצר:** JUUL הוא מותג של סיגריה אלקטרונית בצורת דיסק און קי מסוג USB. כמו סיגריות אלקטרוניות אחרות, JUUL הוא מכשיר המופעל באמצעות סוללות המחמם נוזל המכיל ניקוטין כדי לייצר תרסיס שנשאף. מחסנית אחת המכילה מלח ניקוטין, ומופיעה בטעמים כדוגמת מנגו, מלפפון מרענן, וניל, קרם ברולה ועוד, מספקת כ- 200 שאיפות, בדומה לחפיסת סיגריות שלמה (10 שאיפות מסיגריה, 20 סיגריות בחפיסה). טעינה מלאה נמשכת כשעה, ומספיקה לאידוי מחסנית שלמה¹.

❖ היקפי שימוש:

- JUUL התחילה את דרכה בארה"ב בשנת 2015, שם הפכה לטרנד מקובל בקרב בני נוער בגילאי חטיבת ביניים ותיכון. בתוך שנתיים בלבד מיציאתה לשוק, השתלטה ה-JUUL על כ-60% משוק הסיגריות האלקטרוניות בארה"ב. כיום, מגדיר ה-FDA את JUUL כמגיפה בקרב בני נוער בארה"ב, בעקבות עליה של 78% בשימוש ב-JUUL בקרב תלמידי תיכון בין השנים 2017 ל- 2018 (משיעורי עישון של 11.7% בשנת 2017 ל- 20.8% בשנת 2018), ועליה של 48% בשימוש ב-JUUL בקרב תלמידי חטיבות הביניים (מ- 3.3% ב- 2017 ל- 4.9% בשנת 2018)².
- ה-FDA חקר את טכניקות השיווק וההפצה של JUUL בארה"ב כדי להבין כיצד הם הגיעו להיקפי שימוש כל כך גבוהים בקרב בני נוער. אחת ההשערות היא, הנוכחות המשמעותית של הג'ול באמצעי המדיה: סרטוני הדרכה של צעירים המתמקדים במציאת דרכים להסתיר את הג'ול והשימוש בו בבית ספר ובבית.
- השיווק של JUUL בישראל החל במאי 2018, ובשונה מסיגריות אלקטרוניות אחרות הנמכרות בחנויות ייעודיות למוצרי עישון, הוא ניתן לרכישה בכל חנות/פיצוציה. בחודשים הראשונים לשיווקו בארץ מחסניות ה-JUUL (פודים, PODS) הכילו מלח ניקוטין בריכוז של 59 מיליגרם למיליליטר, אך

¹ https://www.cdc.gov/tobacco/basic_information/e-cigarettes/Quick-Facts-on-the-Risks-of-E-cigarettes-for-Kids-Teens-and-Young-Adults.html?s_cid=TW_OSH_0098

² https://www.fda.gov/tobacco-products/youth-and-tobacco/youth-tobacco-use-results-national-youth-tobacco-survey#utm_source=CTPTwitter&utm_medium=social&utm_campaign=ctp-nyts

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי

בעקבות צעדי רגולציה של משרד הבריאות, החל מאוגוסט 2018 ניתן לשווק בישראל סיגריות אלקטרוניות (ובניהן JUUL) עם מחסניות בריכוז ניקוטין שלא יעלה על 20 מיליגרם למיליליטר.

- נתוני השימוש במוצרי עישון בישראל בקרב בני נוער בגילאי 15 עד 17 מקרב האוכלוסייה היהודית: באוגוסט 2018 דיווחו 0.4% על התנסות בעישון ג'ול, ובנובמבר 2018 היתה עלייה ל-5.3% התנסות בעישון ג'ול בקרב בני הנוער³.

- ❖ **השלכות בריאות וסיכון מוגבר בגיל ההתבגרות:** מרבית הסיגריות האלקטרוניות מכילות ניקוטין שמהווה את המרכיב הממכר בסיגריות, סיגרים ומוצרי טבק אחרים.
 - התמכרות לניקוטין בגילאים צעירים, כשהמוח עדיין בשלבי התפתחות, עלולה לפגוע בהתפתחות המוח. חשיפה לניקוטין באופן ספציפי בתקופת ההתבגרות עלולה לגרום לשינויים קוגניטיביים שנמשכים לכל אורך החיים. ההשפעה תהיה על הקשב, על הזיכרון ועל הלמידה. כמו כן ההתמכרות עלולה להשפיע על מצבי רוח ולגרום להתנהגות קיצונית.
 - בליעה של נזלי מילוי לסיג"א המכילים ניקוטין עלולים לגרום להרעלה חריפה ואפילו למוות.
 - מחקרים הוכיחו כי בני נוער שעושים שימוש בסיגריות אלקטרוניות הינם בסיכון גבוה יותר להתנסות בסיגריות ומוצרי טבק.

❖ **מרכיבי סיכון ייחודיים נוספים:**

- למרות שהמחסניות של הג'ול מיועדות לשימוש חד פעמי, ניתן בקלות למלא אותן מחדש בחומרים שונים, לרבות סמים מסוכנים/אסורים. וכבר ישנם סרטוני הדרכה עצמית בנושא באמצעי המדיה השונים וברשתות החברתיות.
- היעדר תפיסת סיכון ו/או תפיסת סיכון מופחתת ביחס לסיגריות אלקטרוניות, לעומת סיגריות טבק רגילות, הביאה להיקפי שימוש גבוהים יותר בסיגריות אלקטרוניות מאשר בסיגריות רגילות בקרב צעירים בארה"ב.

³ מקור: עישון בישראל: התנסות בני נוער במוצרי עישון בישראל 2018. המיזם למיגור העישון, נובמבר 2018.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי

❖ סטטוס רגולטורי:

- **ריכוז ניקוטין** – החל מאוגוסט 2018, חל איסור לשווק סיגריות אלקטרוניות בריכוז ניקוטין הגבוה מ- 20 מיליגרם למיליליטר.
- **פקק חסין לפתיחת ילדים** – החל מאוגוסט 2018, חל איסור לשווק מחסניות ונוזלי מילוי לסיגריות אלקטרוניות, ללא פקק חסין לפתיחת ילדים.
- **מכירת סיגריות אלקטרוניות לקטינים** – החל ממרץ 2019, חל איסור מכירת סיגריות אלקטרוניות לקטינים מתחת לגיל 18.
- **עישון סיגריות אלקטרוניות במרחב הציבורי** – החל ממרץ 2019, חל איסור עישון / אידוי במרחב הציבורי, על פי חוק איסור עישון במקומות ציבוריים.
- **עישון סיגריות אלקטרוניות במוסדות חינוך** – חוזר מנכ"ל מאפריל 2018 המתייחס לאיסור עישון במוסדות חינוך כולל גם איסור עישון סיגריות אלקטרוניות לרבות ג'ול.

מאפיינים ייחודיים של JUUL :

- בשונה מסיגריות אלקטרוניות אחרות, אין התעסקות במילוי עצמי של מחסניות.
- פשטות – מחברים מחסנית ומאדים.
- עיצוב חדשני (דומה להחסנת דיסק און קי המאפשר הסתרה/מראה תמים).
- טכנולוגיה מתקדמת - בקרת טמפרטורה, ללא כפתור הפעלה, נורת חיווי יחידה, סוללה מחזיקה לזמן ממושך (הטענה אחת ליום שימוש/מחסנית), עמיד לנפילות.
- ערכת התחלה בסיסית כוללת מכשיר + מטען + USB למחשב, מחסניות ב- 4 טעמים שונים (לדוגמא: טבק, מנתה, מנגו וקרם ברולה).
- צנוע - מכשיר קטן, קל להסתרה ומפיק מעט אדים, בניגוד לסיגריות אלקטרוניות אחרות המפיקות ענני אדים.
- תחושה דומה לעישון מבחינת ההרגשה בגרון והסיפוק מהניקוטין – **ספיגת הניקוטין בדם גבוהה בהרבה בהשוואה לסיגריות אלקטרוניות ודומה לספיגה מעישון.**
- מגוון כיסויים המאפשרים התאמה/מסר/הזדהות אישית. פחות נפוץ עדיין בארץ.
- קיבל פועל ייחודי – juuling, הממצב אותו בנפרד מסיגריות אלקטרוניות אחרות.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי

- שימוש נסתר – גודל המכשיר מאפשר הסתרה בכף היד, דמיון רב לדיסק און קי ולכן לא מעורר תשומת לב, מיעוט אדים בשימוש, ריח לא חזק.
- השימוש הנרחב במדיה החברתית סביב המכשיר, יוצר אפקט של מחלה/מגפה מדבקת.

(מבוסס על פרסום של המחלקה לחינוך וקידום בריאות שירותי בריאות הציבור, משרד הבריאות)

קישורים מומלצים:

- <https://www.cdc.gov/vitalsigns/youth-tobacco-use/index.html>
- <https://e-cigarettes.surgeongeneral.gov/default.htm>
- https://www.fda.gov/TobaccoProducts/PublicHealthEducation/ProtectingKidsfromTobacco/ucm405173.htm#utm_source=CTPTwitter&utm_medium=social&utm_campaign=ctp-nyts